

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Maaeluministri määruste muutmine“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 alusel.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Maaeluministeeriumi maaelu arengu osakonna põllumajanduskeskkonna büroo peaspetsialistid Rainer Raidmets (tel 625 6219, rainer.raidmets@agri.ee), Merje Põlma (tel 625 6575, merje.polma@agri.ee), Reelika Päädam (tel 625 6267, reelika.paadam@agri.ee), Madli Karjatse (tel 625 6514, madli.karjatse@agri.ee), Sille Teiter (sille.teiter@agri.ee) ja Kaidi Jakobson (tel 625 6141, kaidi.jakobsoon@agri.ee) ning taimetervise osakonna nõunik Marika Ruberg (tel 625 6537, marika.ruberg@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegid Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunikud Ketlyn Roze (tel 625 6127, ketlyn.roze@agri.ee) ja Mari-Liis Kivipõld (tel 625 6283, mari-liis.kivipold@agri.ee). Keeleliselt toimetab eelnõu õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb üheksast paragrahvist. Eelnõuga muudetakse maaeluministri 29. aprilli 2015. a määrust nr 49 „Keskkonnasõbraliku majandamise toetus“, maaeluministri 29. aprilli 2015. a määrust nr 50 „Keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetus“, maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrust nr 56 „Loomade heaolu toetus“, maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrust nr 53 „Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus“, maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrust nr 39 „Natura 2000 alal asuva erametsamaa kohta antav toetus“, maaeluministri 22. aprilli 2015. a määruse nr 42 „Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus“, maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrust nr 40 „Piirkondlik mullakaitse toetus“ ja maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrust nr 38 „Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus“. Määruste muutmine on eelkõige tingitud vajadusest täpsustada ja täiendada määruste teksti ning parandada mõned keeleliselised ebatäpsused.

Eelnõu §-ga 1 muudetakse maaeluministri 29. aprilli 2015. a määrust nr 49 „Keskkonnasõbraliku majandamise toetus“ (edaspidi *määrus nr 49*).

Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse keskkonnasõbraliku majandamise toetuse (edaspidi *KSM*) täiendava veekaitse tegevuse ühikumäära. KSM täiendava veekaitse lisategevuse ühikumäära suurendatakse kahelt eurolt viiele eurole hektari kohta. Esimese aasta toetuse taotlemise andmetel ei saavutatud kavandatud sihttasest, kuigi talvise taimkatte rajamiseks on potentsiaali ning see tegevus on tuttav juba 2009–2013 rahastamisperioodist. Kui põhitegevuse elluviimisel tuleb toetusõiguslikust maast hoida talvise taimkatte all 30 protsenti, siis täiendava talvise taimkatte lisategevuses koguni 50 protsenti. Eeldatavasti ei motiveerinud lisategevuse madal ühikumäär rangemat nõuet täitma. Kuna täiendava talvise taimkatte lisategevuses ei kompenseeritud taotlejatele nõuete täitmisest tulenevat lisakulu ja saamata jäänud tulu täielikult, motiveeritakse taotlejaid seda tegevust ellu viima toetuse ühikumäära suurendamisega.

Eelnõu § 1 punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks määruse nr 49 § 14 lõike 7 punkt 2. Teeseadus on tunnistatud alates 2015. aasta 1. juulist kehtetuks ning avalikult kasutatava tee mõistet reguleerib ehitusseadustik (ehitusseadustiku § 92 lõike 5 esimese lause kohaselt on avalikult kasutatav tee riigitee, kohalik tee ja avalikuks kasutamiseks määratud eratee). Selle kohaselt riigi- ega kohalikkude taliteed enam avalikult kasutatavate teede loetelusse ei arvata ja seega määruse kohast rohumaariba rajamise erisust taliteele vajalik rakendada ei ole.

Eelnõu § 1 punktiga 3 lisatakse määruse nr 49 § 21 lõige 4, mille kohaselt ülevõetud kohustust suurendada ei saa. Kohustus on toetuse tegevuste elluviimine määruses sätestatud ajavahemiku jooksul toetusõiguslikul maal, mille kohta toetust taotletakse. Selleks, et tagada majandustegevuse paindlikkus ja mitte takistada tavapärasest maakasutuspraktikat, on taotlejatele võimaldatud võetud kohustusi suurendada, vähendada, üle anda ja asendada. Paindlikkust saab siiski rakendada vaid piirides, mis ei takista toetuse eesmärkide täitmist ning on administratiivselt jälgitavad. Üks keskkonnatoetuste põhimõte on, et positiivne keskkonnamõju avaldub vaid juhul, kui keskkonnategevusi viiakse ellu järjepidevalt vähemalt viie järjestikuse aasta vältel. Seetõttu peab pindalatoetuste puhul järgima seda põhimõtet ka kohustusega kaetud konkreetse maa kohta.

Tagamaks, et kohustusega hõlmatud maa oleks vähemalt viie aasta jooksul toetusskeemis, kuid samal ajal oleks tagatud ka maakasutuse paindlikkus, on aastaid kehtinud põhimõte, et kohustus on üks tervik ja kohustuse ülevõtmisel erinevad kohustuse osad liidetakse nii, et igal taotlejal saab korraga olla vaid üks konkreetse toetuse kohustus. Kuna suurest rendimaade osakaalust tingituna kasutatakse kohustuse suurendamist, vähendamist ja üleandmist sageli, sealhulgas ka kõiki korraga, on kohustuste jälgimine ka administratiivselt keerukas. Eeltoodust tulenevalt jätkatakse senist praktikat, et ülevõetud kohustust suurendada ei saa. Kohustuse üleandmisel jääb kohustuse suurendamise õigus selle maa osas kohustuse üleandjale, kes esmakordselt selle maa kohta kohustust alustas. „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ (edaspidi *arengukava*) keskkonnatoetuste kohustust sai alustada alates 2015. aastast. Näiteks kui 2015. aastal 100 hektarile esmakordselt võetud kohustusest antakse 2017. aastal 50 hektari maaga kohustus üle, siis kohustuse ülevõtmisega ei lähe kaasa õigus selle pinna kohta kohustust suurendada ka juhul, kui ülevõtjal endal enne kohustust ei olnud. Kohustuse suurendamist arvestatakse esimese kohustuseaasta kohustuse aluse maa pindalast. Antud näite puhul on esimese kohustuseaasta kohustuse alune pind 2015. aastal alustatud 100 hektarit. Kohustuse suurendamise õigus selle pindala kohta oli ja jääb seega kohustuse üleandjale. Ehkki kohustuse ülevõtjal võib see olla esimene toetuse taotlemise aasta, ei ole temal enam õigust kohustust suurendada. Samas saab kohustuse ülevõtja ülevõetud maa ja ettevõtte muu maa kohta alustada uut viieaastast kohustust. Sel juhul loetakse alanud viieaastane kohustus uueks kohustuseks ja esimese kohustuseaasta kohustuse aluse maa pindala hakatakse lugema uue kohustuse pindala alusel. KSM-is saab uut kohustust alustada veel vaid 2016. aastal.

Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse määruse nr 49 § 23 lõiget 1 võimalusega asendada KSM-i kohustus ka osaliselt või täielikult arengukava alusel antava piirkondliku mullakaitse toetuse saamiseks võetava kohustusega. Piirkondliku mullakaitse toetuse kohustuse saab võtta nii püsirohumaale kui ka põllumaale. Kuna KSM-i kohustuse saab võtta üksnes põllumaale, siis võib KSM-i pinnaga olla hõlmatud ka piirkondliku mullakaitse toetuse toetusõiguslikke maid. Seetõttu on mõistlik lubada asendada sellised maad keskkonnameetmega, mis täidab veelgi paremini keskkonnaeesmärke. KSM-i kohustuse võib asendada piirkondliku mullakaitse toetusega kas osaliselt või kogu kohustusealuse pinna ulatuses. Piirkondliku mullakaitse toetuse taotlemise eelduseks on KSM-i kohustus vähemalt esimesel kohustuseaastal.

Eelnõu § 1 punktiga 5 parandatakse ebatäpne viide määruse nr 49 § 24 lõikes 3. Õige on nimetatud sättes viidata § 24 lõikele 2. Kui taotlejal on mesilaste korjealade rajamiseks § 16 lõikes 2 nimetatud kokkulepe mesinikuga, esitab ta koos taotlusega andmed mesilasperede arvu kohta, kellele korjeala rajatakse, ning ka andmed mesiniku kohta. Mesinik kinnitab nimetatud

andmete õigsust PRIA e-teenuste keskkonnas.

Eelnõu §-ga 2 muudetakse maaeluministri 29. aprilli 2015. a määrust nr 50 „Keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetus“ (edaspidi *määrus nr 50*).

Eelnõu § 2 punktidega 1 ja 2 tehtavate muudatustega vähendatakse määruse nr 50 § 5 lõikes 1 toodud pirnipuude miinimumtihedust 270 puult hektari kohta 100 puule hektari kohta. Muudatuse tingis asjaolu, et kui määruse nr 50 väljatöötamisel võeti viljapuude ja marjapõõsaste miinimumtiheduste määramisel aluseks põllumajandusministri 8. aprilli 2010. a määruse nr 44 „Mahepõllumajandusliku tootmise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“ § 3 lõikes 5 toodud miinimumtihedused, siis 2015. aasta sügisel toimunud keskkonnasõbraliku aianduse koolitustel tootjatelt saadud teabe põhjal selgus, et tegelik pirnipuude miinimumtihedus peaks olema sama, mis tugeva kasvuga alusel õunapuudelgi – vähemalt 100 tükki hektari kohta. Seetõttu tehakse asjakohased muudatused. Sarnane muudatus tehakse pirnipuude tiheduse arvestamisel ka mahepõllumajandusele ülemineku ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse määruses (vt § 4 punkte 5 ja 6). Muudatus jõustub alates 2017. aastast (vt § 9).

Eelnõu § 2 punktiga 3 täpsustatakse viidet mahetoetusele (määruse nr 50 § 5 lõike 5 punkt 7). Korrektne nimi on mahepõllumajandusele ülemineku või mahepõllumajandusega jätkamise toetus.

Eelnõu § 2 punktiga 4 täpsustatakse määruse nr 50 § 13 lõiget 2 õigusselguse huvides. Tegemist on vaid täpsustava muudatusega, sest kohustuseperioodi kestust arvutataksegi kalendriaastates ja kohustus koosneb järjestikustest kalendriaastatest.

Eelnõu § 2 punktiga 5 täiendatakse määruse nr 50 § 13 lõikega 4, mille kohaselt ülevõetud kohustust suurendada ei saa. Põhjendus on toodud eelnõu § 1 punktis 3.

Eelnõu § 2 punktiga 6 täpsustatakse määruse nr 50 § 15 lõikes 1 sisalduvat viidet Euroopa Liidu õigusaktile Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 29 lõigete 3 ja 4 sätestatu kohaselt.

Eelnõu punktiga 3 muudetakse maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrust nr 56 „Loomade heaolu toetus“ (edaspidi *määrus nr 56*).

Eelnõu § 3 punktidega 1 ja 2 muudetakse määruse nr 56 § 3 lõikes 1 sätestatud toetuse ühikumäärasid. Paragrahvi 3 lõike 1 punktis 1 tehtava muudatusega tõstetakse vähemalt kuue kuu vanuse veise kohta makstavat toetuse ühikumäära 40 eurolt 44 euronile. Paragrahvi 3 lõike 1 punktis 4 tehtava muudatusega tõstetakse emise kohta makstavat toetuse ühikumäära 24 eurolt 42 euronile, muude sigade kohta makstav toetuse ühikumäär jääb endiseks. Loomade heaolu toetuse esimesel rakendamisaastal ei saavutatud kavandatud sihttasest. Toetusega kompenseeriti taotlejatele loomade heaolu nõuete täitmisest tulenevat lisakulu ja saamata jäänud tulu osaliselt. Muudatusega tõstetakse toetuse ühikumäärasid, et kompenseerida toetuse nõuete täitmisega seotud täiendavad kulud senisest suuremas ulatuses. Ühikumäära tõstetakse veiste kohta ning sigade toetus diferentseeritakse, sest kulud emistele on suuremad kui näiteks nuumsigadele. Loomapidajad, kes kasvatavad veiseid ja sigu, on piima madala kokkuostuhinna ja sigade Aafrika katkupuhangu tõttu teiste põllumajandustootjatega võrreldes majanduslikult raskemas olukorras. Meetme eelarve vaba ressursid suunatakse enim raskustes olevatele loomakasvatusektoritele, et toetada loomade kõrgemat heaolu tagava veise- ja seakasvatuse jätkusuutlikkust majanduslikult keerukal ajal, toetusega motiveeritakse taotlejaid toetuskeemis jätkama ja loomade heaolu nõudeid jätkuvalt täitma.

Eelnõu § 3 punktiga 3 lisatakse määruse nr 56 § 3 lõike 5 punkti 4 loomühikute arvestamise koefitsient emise kohta. Loomühikute arvestamisel on aluseks võetud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 17.07.2014, lk 18–68) II lisas toodud koefitsiendid. Edaspidi hakatakse emiste puhul samuti rakendama komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 808/2014 II lisas toodud koefitsienti, sest emiste kohta hakatakse maksma muudest sigadest erinevat toetuse ühikumäära. Emiste arvestamise koefitsiendiks on 0,5 ja muude sigade kohta 0,3. Kuna toetuse taotlemisel kehtivad samad nõuded nii emiste kui ka muude sigade osas, siis määruhes läbivalt emiseid ja muid sigu ei eristata. Emiste eristamine muudest sigadest toimub vaid loomühikute ja toetusmäära osas.

Eelnõu § 3 punktiga 4 sõnastatakse uuesti määruse nr 56 § 4 lõige 1. Aktiivse põllumajandustootja kriteeriumite täpsem määratlus on sätestatud maaeluministri 17. aprilli 2015. a määruses nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus”. Viide Euroopa Liidu õigusaktile (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670)) on õige, kuid kuna liikmesriik kehtestab viidetud Euroopa Liidu õigusakti alusel oma riigisisese õigusaktiga aktiivse põllumajandustootja kriteeriumid, mis kohalduvad asjakohaste toetuste puhul, siis on täpsem ja ka taotlejatele parema arusaadavuse eesmärgil korrektsem viidata otse sellele riigisisesele õigusaktile ehk maaeluministri 17. aprilli 2015. a määrusele nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus”. Oma sisult säte ei muutu.

Eelnõu § 3 punktidega 5 ja 6 muudetakse määruse nr 56 § 7 lõikeid 1, 3 ja 6. Lõigetes reguleeritakse baasnõudeid, mis kehtivad veiste, vasikate, hobuste, kitsede ja lammaste kohta toetuse taotlemisel. Muudatusega lisatakse kõigi nende loomarühmade kohta uus baasnõue. Veeseaduse 16.12.2015. a vastuvõetud ja 16.01.2016. a jõustunud muudatuse kohaselt peab põllumajandusega tegelev isik kandma põlluraamatusse andmed ka karjatamisperioodi, karjatatud loomade liigi ja arvu ning karjamaa kohta. Veeseaduse muudatusega seoses muutub veiste, vasikate, hobuste, kitsede ja lammaste toetatava põhitegevuse nõue, pidada karjatamise üle arvestust, riigisiseses õigusaktis sätestatud nõudeks ning selle täitmiseega kaasnevat kulu ei saa enam kompenseerida. Kuna karjatamise arvestus on vajalik karjatamise kontrollimiseks, siis nõudest ei loobuta, vaid rakendatakse edaspidi baasnõudena veiste, vasikate, hobuste, kitsede või lammaste kohta toetuse taotlemise korral.

Eelnõu § 3 punktiga 7 tunnistatakse kehtetuks määruse nr 56 § 8 lõike 1 punkt 2, lõike 3 punkt 2 ja lõike 5 punkt 2. Nimetatud sätete kohaselt pidi veiste, vasikate, hobuste, lammaste või kitsede kohta toetuse taotleja ühe toetatava põhitegevuse nõudena pidama karjatamise üle arvestust, milles kajastuvad andmed karjatatud loomade arvu, karjatamise aja ning andmed selle kohta, millisel rohumaal on loomi karjatatud. Veeseaduse 16.12.2015. a vastuvõetud ja 16.01.2016. a jõustunud muudatuse kohaselt peab põllumajandusega tegelev isik kandma põlluraamatusse andmed ka karjatamisperioodi, karjatatud loomade liigi ja arvu ning karjamaa kohta. Veeseaduse muudatusega seoses muutub veiste, vasikate, hobuste, kitsede ja lammaste toetatava põhitegevuse nõue riigisiseses õigusaktis sätestatud nõudeks, selle täitmiseega kaasnevat kulu ei saa kompenseerida ning seega ei saa selline nõue olla enam toetatav nõue. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) artikli 33 kohaselt võib loomade heaolu toetusega hüvitada saamatajäänud tulu ja lisakulud ainult tulenevalt sellistest nõuetest, mis on rangemad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL)

nr 1306/2013 VI jaotise I peatükis kehtestatud asjakohastest kohustuslikest nõuetest ning muudest asjakohastest kohustuslikest nõuetest.

Eelnõu § 3 punktiga 8 täpsustatakse õigusselguse huvides määruse nr 56 § 11 lõike 1 punkte 2 ja 3. Nimetatud punkte täpsustatakse viitega sama paragrahvi lõike 1 punktile 1 ehk punktis 1 nimetatud taotlusele (varem sõnastatud punktile 1 viitamata). Tegemist on keelelise parandusega õigusselguse tagamiseks. Sätted sisuliselt ei muutu.

Eelnõu § 3 punktiga 9 muudetakse määruse nr 56 § 16 lõiget 1. Seoses sigade Aafrika katkuga ei olnud võimalik 2015. aastal taotleda toetust sigade lisategevuse nõude täitmise eest, mille kohaselt tulnuks tagada sigadele pääs väliaedikusse. Kuna katkuga seoses on põllumajandusministri 23. novembri 2004. a määruses nr 179 „Sigade klassikalise katku ja sigade aafrika katku tõrje eeskiri“ alates 10.08.2015. a jõustunud nõue pidada sigu suletud ruumis, sealhulgas korraldada loomapidamine viisil, mis välistab sigade loomakasvatushoonest väljapääsemise võimaluse, siis ei ole võimalik sigade lisategevuse nõude täitmise eest toetust taotleda ka 2016. aastal.

Eelnõu § 3 punktiga 10 täiendatakse määruse nr 56 § 16 lõikega 5. 2016. aastal rakenduvad uued aktiivse põllumajandustootja kriteeriumid. Muudetakse maaeluministri 17. aprilli 2015. a määrust nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus” ning ühe muudatusena ka aktiivse põllumajandustootja kriteeriume.

Nimetatud määruses tehakse aktiivset põllumajandustootjat puudutavas kaks peamist muudatust. Esiteks saavad negatiivses loetelus olevate tegevustega tegelevad taotlejad tõendada, et nende põllumajanduslik tegevus ei moodusta tühist osa nende majandustegevusest esitades andmed nende kasutada oleva põllumajandusmaa suuruse kohta. Piisavaks loetakse, kui taotleja kasutada on vähemalt 39 hektarit põllumajandusmaad. Teiseks saavad füüsilisest isikust taotlejad tõendada, et nende põhiline tegevusala on põllumajandus, kui taotluse esitamise aastale eelnenud kalendriaastal moodustasid nende kõikidest tuluallikatest saadud tuludest vähemalt 50% põllumajanduslikust tegevusest saadud tulud.

Rakendussättega võimaldatakse 2016. aastal füüsilisest isikust toetuse taotlejatele üleminekuuue uutele kriteeriumitele, lugedes füüsilisest isikust taotleja põhiliseks tegevuseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 9 lõike 2 punkti c tähenduses põllumajandusliku tegevuse ka siis, kui tema kasutada on rohkem kui 10 hektarit põllumaad. Alates 2017. aastast jäävad kõigile taotlejatele kehtima vaid uued nõuded.

Eelnõu §-ga 4 muudetakse maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrust nr 53 „Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus“ (edaspidi *määrus nr 53*).

Eelnõu § 4 punktiga 1 jäetakse määruse nr 53 § 4 lõikest 1 välja üleliigne sõna „on“. Tegemist ei ole sisulise muudatusega vaid keelelise parandusega.

Eelnõu § 4 punktiga 2 muudetakse määruse nr 53 § 5 lõike 8 punktis 5 toodud mahepõllumajanduslikult peetava lamba ühiku arvutamise koefitsienti. Kehtiva määruse kohaselt on vähemalt kolme kuu vanuse lamba koefitsient 0,2. Selle määruse jõustumisel on vähemalt 1 aasta vanuse lamba koefitsient 0,3. Nimetatud muudatuse eesmärk on lihtsustada arvestuse pidamist, võttes arvesse üksnes täiskasvanud lambad, kelle arv on üldjuhul stabiilne. Muudatuse tingis asjaolu, et lammaste aasta keskmise arvu arvesse võtmisel toetuse arvutamisel oli tootjail kasulik talletada võimalikult kaua karjas pidada ning takistatud oli nende optimaalsel ajal turustamine. Võttes arvesse üksnes täiskasvanud lambad ja tõstes nende koefitsienti, et

arvesse oleks võetud ka tallede kasvatamiseks tehtavad lisakulutused ja saamata jäänud tulu, aitab kaasa tallede optimaalsel ajal turustamisele ning lihtsustab arvestuse pidamist.

Eelnõu § 4 punktiga 3 asendatakse aktiivse põllumajandustootja osas viide Euroopa Liidu õigusaktile viitega riigisisesele õigusaktile. Teitava muudatuse põhjendus on esitatud eelnõu § 3 punktis 4.

Eelnõu § 4 punktiga 4 jäetakse määruse nr 53 § 7 lõike 2 punktis 1 välja sõnad „samaaegselt nii põllumajandusmaal kui ka kõigi loomaliikidega“. Tegemist on mahepõllumajandusele ülemineku toetuse taotlemise tingimusega, mille kohaselt võib mahepõllumajandusele ülemineku toetust taotleda taotleja, kes esitas esimesele kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal või esimesel kohustuseaastal ettevõtte esmakordse tunnustamise taotluse mahepõllumajanduse seaduse alusel ning alustas üleminekut mahepõllumajanduslikule tootmisele samaaegselt nii põllumajandusmaal kui ka kõigi loomaliikidega. Nõue samaaegse mahepõllumajanduslikule tootmisele ülemineku alustamise kohta nii põllumajandusmaal kui kõikide loomaliikidega jäetakse välja, kuna see ei soodusta mahepõllumajandusliku tootmise arengut, sest kui taotleja soovib oma tegevust laiendada ja võtta juurde uusi loomaliike, siis kaotab ta õiguse taotleda mahepõllumajandusele ülemineku toetust. Seetõttu jäetakse nõue, mille kohaselt peab taotleja olema alustanud üleminekut samaaegselt nii põllumajandusmaal kui ka kõigi loomaliikidega, määrusest välja.

Eelnõu § 4 punktidega 5 ja 6 vähendatakse määruse nr 53 § 8 lõikes 2 pirnipuude miinimumtihedust 270 puult hektari kohta 100 puule hektari kohta. Muudatuse eesmärk on viia mahepõllumajandusele üleminekutoetuse ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse vastav nõue vastavusse muudetava keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetuse nõudega. Ettepaneku miinimumtiheduse muutmiseks tegid tootjad, kes leidsid, et pirnipuude miinimumtihedus peaks olema sama, mis tugeva kasvuga alusel õunapuudel. Muudatus jõustub 1. jaanuaril 2017. aastal. Muudatuse hilisem jõustumine on vajalik, kuna samad viljapuude ja marjapõõsaste miinimumtihedused kehtivad ka maaeluministri 20. aprilli 2015. a määruse nr 33 „Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus“ alusel makstava toetuse taotlejatele. Oluline on, et kõigi toetuste puhul kehtiks viljapuudele ja marjapõõsastele samad miinimumtihedused, aga puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetuse nõudeid selleks aastaks ei muudeta, kuna Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 kohaselt ei ole tootmiskohustusega seotud toetuste nõudeid võimalik 2016. aastaks muuta. Esimene võimalus toetuse nõuete muutmiseks on teavitada Euroopa Komisjoni 2016. aasta 1. augustiks ning siis hakkaksid uued nõuded kehtima 2017. aastast.

Eelnõu § 4 punktiga 7 täiendatakse määruse nr 53 § 8 lõikega 5¹. § 8 lõike 1 punkti 1 kohaselt on toetusõiguslik ka taotleja kasutatav ja mahepõllumajanduse registrisse kantud kokku vähemalt 1,00 hektari suurune põllumaa, millel kasvatatakse ravim- või maitsetaimi. Kui taotleja koristab küll saagi, aga annab selle loomadele, näiteks teeb sellest silo, siis ei ole tegemist eesmärgipärase ravim- ja maitsetaimede kasvatamisega. Seetõttu sätestatakse uue lõikega, et toetust ei anta toetusõigusliku maa kohta, millel kasvatatakse lisas nimetatud ravim- ja maitsetaimi söödaks. Muudatuse tingis asjaolu, et suurtel pindadel alustati ravim- ja maitsetaimede loetellu kantud taimede kasvatamist ristiku allakülviga ning nende alade kasutamist loomade karjatamiseks ning sööda varumiseks. Sellisel juhul kaob ära vajadus töömahuka käsitsitöö järele umbrohtude eemaldamiseks ning taimede korjamiseks ja kuivatamiseks, mistõttu vähenevad tunduvalt tehtavad lisakulutused ja kõrge määraga toetuse maksamise põhjendus.

Eelnõu § 4 punktidega 8 ja 9 täpsustatakse määruse nr 53 § 8 lõike 7 punkti 6 selliselt, et punkt 6 tunnistatakse kehtetuks ja § 8 täiendatakse uue lõikega. Uue sõnastuse kohaselt ei anta toetust maa kohta, millel kasvatatakse põllumajanduskultuuri kitsede ja lammaste söödaks

loomade heaolu toetuse raames. Sõnastus muudeti, kuna loomade heaolu toetust ei anta maa kohta. Muudetud sõnastus on selgem ja üheselt mõistetav.

Eelnõu § 4 punktidega 10 ja 12 täiendatakse määruse nr 53 § 9 lõiget 1 pärast sõna „kogu“ sõnaga „põllumajandusliku“ ning § 18 lõike 4 esimest lauset pärast tekstiosa „PRIA-le“ sõnadega „elektrooniliselt PRIA“. Tegemist on keeleliste täpsustustega. Sellised on sõnastused ka teistes arengukava alusel antavates toetuste määrustes. Muudatuste eesmärgiks on ühtlustada sarnaste arengukava alusel antavate toetuste määruste keelekasutust õigusselguse eesmärgil.

Eelnõu § 4 punktiga 11 asendatakse määruse nr 53 § 12 lõike 1 punktides 2–5 ja lõikes 5 sõna „kalendriaasta“ sõnaga „aasta“ vastavas käändes. Muudatuse eesmärk on viia määruse nr 53 viljavahelduse ja külvikorra nõue vastavusse keskkonnasõbraliku majandamise toetuse määruse sama nõudega.

Eelnõu § 4 punktiga 13 asendatakse määruse nr 53 § 19 lõike 1 kolmandas lauses sõna „aastat“ sõnadega „järjestikust kalendriaastat“. Muudatuse eesmärgiks on ühtlustada sarnaste arengukava alusel antavate toetuste määruste keelekasutust õigusselguse eesmärgil. Tegemist on vaid täpsustava muudatusega, sest kohustuseperioodi kestust arvutataksegi kalendriaastates ja kohustus koosneb järjestikustest kalendriaastatest.

Eelnõu § 4 punktiga 14 täiendatakse määruse nr 53 § 19 lõikega 3, mille kohaselt ülevõetud kohustust ei saa suurendada. Põhjendus on toodud eelnõu § 1 punktis 3.

Eelnõu § 4 punktiga 15 täiendatakse määruse nr 53 kohustuse asendamise sätet. Kui taotleja asendab arengukava alusel antava keskkonnasõbraliku majandamise toetuse või keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetuse kohase kohustuse täielikult selle määruse kohase kohustusega, algab uus kohustus, mille kestus on viis järjestikust kalendriaastat. Võrreldes kehtiva määrusega on lisatud võimalus asendada ka keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetuse kohustus selle määruse kohase kohustusega, ka sellisel juhul algab uus kohustus, mille kestus on viis järjestikust kalendriaastat.

Eelnõu § 4 punktiga 16 täiendatakse määruse nr 53 § 21 lõikega 2¹, mille kohaselt kohustuse asendamise korral, kui taotlejal on juba selle määruse kohane kohustus, liidetakse asendatud kohustuse aluse maa pindala taotleja olemasoleva kohustuse aluse maa pindalaga, ning algab uus kohustus, mille kestus on viis järjestikust kalendriaastat. Sel juhul ei jää taotlejale kahte eraldi sama toetuse kohustust, vaid need liidetakse ning algab uus kohustus.

Eelnõu §-ga 5 muudetakse maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrust nr 39 „Natura 2000 alal asuva erametsamaa kohta antav toetus“ (edaspidi *määrus nr 39*).

Eelnõu § 5 punktiga 1 sõnastatakse uuesti määruse nr 39 § 7 lõige 2. Muudatuse tingis asjaolu, et viimase määruse muutmisega on ekslikult nimetatud lõike teine lause määruse terviktekstist välja jäänud. Sama olukorra vältimiseks on terve lõige uuesti sõnastatud.

Eelnõu § 5 punktiga 2 kirjutatakse õigusselguse tagamiseks määruses nr 39 välja SA Erametsakeskuse täispikk nimi ja lisatakse sellele edaspidine määruses kasutatav lühend.

Eelnõu §-ga 6 muudetakse maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrust nr 42 „Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus“ (edaspidi *määrus nr 42*).

Eelnõu § 6 punktiga 1 täiendatakse määruse nr 42 § 5 lõikega 4. Kuna toetust ei või taotleda maa kohta, mille kohta taotletakse arengukava alusel antavat poolloodusliku koosluse hooldamise toetust, siis selguse mõttes lisatakse see säte ka määrusesse nr 42. Poolloodusliku

koosluse hooldamise toetuse andmist reguleerivas määruses on juba sätestatud nõue, et toetust ei või taotleda maa kohta, mille kohta taotletakse arengukava alusel antavat muud pindalapõhist toetust. Muudatus on vajalik selleks, et mõlema toetuse taotlemisel oleks selgemini aru saada, et sama maa kohta samaaegselt mõlemat toetust ei anta.

Eelnõu § 6 punktiga 2 täiendatakse õigusselguse tagamiseks määruse nr 42 § 7 lõiget 1 pärast sõna „kogu“ sõnaga „põllumajandusliku“. Tegemist on keelelise täpsustusega. Nõudeid tuleb täita kogu põllumajandusliku majapidamise maal. Selline on sõnastus ka teistes arengukava alusel antavates toetuste määrustes, mille kohaselt samu nõudeid täitma peab.

Eelnõu §-ga 7 muudetakse maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrust nr 40 „Piirkondlik mullakaitse toetus“ (edaspidi *määrus nr 40*).

Eelnõu § 7 punktiga 1 muudetakse määruse nr 40 § 5 lõike 1 punkti 1 selliselt, et toetusõigusliku maa nimetamisel ja edaspidi kasutatakse ainult sõna „rohumaal“. Enam ei oma tähtsust, millise rohumaaga on tegemist (püsirohumaal, lühiajaline rohumaal, pikaajaliseks planeeritud rohumaal) ning mõiste „pikaajaliseks planeeritud lühiajaline rohumaal“ kasutamiseks ei ole vajadust. Antud muudatus tuleneb Euroopa Komisjoni poolt 2015. suvel tehtud püsirohumaade arvestuse käsitluse muudatustest, mida kirjeldatakse järgmises punktis. Kuna rohumaal, mis enne piirkondliku mullakaitse toetust ei olnud püsirohumaal, ei muutu mullakaitse toetuse kohustusperioodi jooksul või lõpus automaatselt püsirohumaaks, siis enam ei ole vajalik eraldi nimetada, kas toetusõiguslik maa on püsirohumaal või endine lühiajaline rohumaal, mida on planeeritud pikaajaliseks rohumaaks. Toetusõiguslik on ka senine lühiajaline rohumaal või rohumaal, mis rajatakse hiljemalt kohustuseaasta 15. juuniks, aga seda maad ei pea enam planeerima pikaajaliseks rohumaaks. Toetuse taotlemisel märgitakse taotlusvormile maakasutuse tüübiks kas a) P ja lühiajaline rohumaal, kui enne toetuse taotlemist oli antud maa põllumaal, b) PR ehk püsirohumaal, kui antud maa oli eelnevalt olnud püsirohumaal või c) PK ehk püsiluhtuurid, kui tegemist on maaga, kus kasvatakse viljapuid ja marjapõõsaid.

Eelnõu § 7 punktiga 2 lisatakse määrusesse nr 40 lõige (§ 5 lõige 6), mis sätestab rohumaal vanuse arvestuse rohumaal kohta, mis enne kohustusperioodi algust ei olnud püsirohumaal. See tähendab, et piirkondliku mullakaitse toetuse taotleja, kes võtab endale viieks aastaks kohustuse turvas- või erodeeritud muldadega maa hoida rohumaana ja seda mitte künda, siis see viieaastane toetuse periood n-õ külmutatakse maa püsirohumaaks muutumise arvestuse suhtes. Näiteks kui taotlejal on maa enne mullakaitse toetuse taotlemist olnud kaks aastat kasutusel lühiajalise rohumaana, siis viis aastat piirkondliku mullakaitse toetuse kohustust ei muuda seda maad automaatselt püsirohumaaks, vaid pärast kohustusperioodi lõppu jätkub maakasutuse arvestus sellest punktist, mis oli enne mullakaitse toetuse kohustuse algamist. Selline püsirohumaal arvestuse käsitlus tuleneb 2015. aasta suvel Euroopa Komisjoni poolt välja töötatud püsirohumaade arvestuse juhisdokumendist. Piirkondliku mullakaitse toetusega seoses annab selline lähenemine võimaluse rohkematele taotlejatele selle toetuse taotlemiseks, kuna toetuse nõudena maa rohumaana hoidmine kohustusperioodi jooksul ei muuda seda maad automaatselt püsirohumaaks ja selle kohta ei teki seetõttu toetuseperioodi jooksul püsirohumaal säilitamise kohustust.

Eelnõu § 7 punktiga 3 täiendatakse määruse nr 40 § 9 lõike 2 teist lauset pärast sõna „jooksul“ sõnaga „põllumajandusliku“. Muudatuse eesmärgiks on ühtlustada sarnaste arengukava alusel antavate toetuste määruste keelekasutust õigusselguse eesmärgil, kuna nimetatud sättes on juttu põllumajandusliku majapidamise üleandmisest.

Eelnõu § 7 punktiga 4 täpsustatakse määruse nr 40 § 11 lõiget 2 õigusselguse huvides. Tegemist on vaid täpsustava muudatusega, sest kohustusperioodi kestust arvutataksegi kalendriaastates ja kohustus koosneb järjestikustest kalendriaastatest.

Eelnõu § 7 punktiga 5 täiendatakse määruse nr 40 § 11 lõigetega 4 ja 5. Täpsustatakse, et ülevõetud kohustust suurendada ei saa. Põhjalikum selgitus antud sätte kohta on eelnõu § 1 punktis 3. Samuti sätestatakse, et kohustuse suurendamisel peab rohumaa olema rajatud hiljemalt suurendamise aasta 15. juuniks. Täpsustus on vajalik, kuna kehtiva määruse § 8 lõige 2 sätestab, et maa tuleb hoida rohukamara all, mis on rajatud hiljemalt esimese kohustuseaasta 15. juuniks. Kohustuse suurendamine on võimalik ka maaga, mida ei ole hoitud rohukamara all esimese kohustuseaasta 15. juunil, vaid viiakse rohukamara alla kohustuse suurendamise aasta 15. juuniks. Suurendamise aasta on aasta, mil kohustuse suurendamisest määruses sätestatud ajavahemikul teatati ja sellest teavitamiseks asjakohased dokumendid esitati.

Eelnõu § 7 punktiga 6 täpsustatakse määruse nr 40 § 12 lõikes 1 sisaldunud viidet Euroopa Liidu õigusaktile ning esitatakse see koos pealkirja ja avaldamismärkega Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 29 lõigete 3 ja 4 sätestatu kohaselt.

Eelnõu § 7 punktiga 7 sõnastatakse uuesti määruse nr 40 § 13 tekst.

Lõikes 1 antakse võimalus piirkondliku mullakaitse toetuse kohustust asendada poolloodusliku koosluse hooldamise kohustusega. Lõikes täpsustatakse, et kohustust on võimalik asendada nii osaliselt kui ka täielikult. Täiendus ei too kaasa sisulist muudatust, sest ka seni kehtis käsitlus, et piirkondliku mullakaitse toetuse kohustust saab poolloodusliku koosluse hooldamise kohustusega asendada nii täielikult kui ka osaliselt.

Lõikega 2 täpsustatakse, et kui taotleja asendab maaeluministri 29. aprilli 2015. a määruse nr 49 „Keskkonnasõbraliku majandamise toetus“ kohase kohustuse selle määruse kohase kohustusega, siis algab uus kohustus, mille kestus on viis järjestikust kalendriaastat.

Lõikega 3 täpsustatakse juhtu, kui taotlejal on sama toetuse kehtiv kohustus juba olemas ja asendamise tulemusena olemasoleva kohustusealuse maa pindala suureneb. Sellisel juhul liidetakse asendatud pind taotleja olemasoleva kohustuse aluse maa pindalaga ning algab uus kohustus, mille kestus on viis järjestikust kalendriaastat. Taotlejale ei jää kahte eraldi sama toetuse kohustust, vaid need liidetakse kokku.

Lõike 4 puhul on tegemist endise lõikega 2, mille sõnastust ei muudeta.

Samuti täiendatakse paragrahvi 13 lõikega 5, mis kohustab kohustuse asendamisel rohumaa rajada hiljemalt 15. juuniks. Täpsustus on vajalik, kuna kehtiva määruse § 8 lõige 2 kohaselt tuleb maa hoida rohukamara all, mis on rajatud hiljemalt esimese kohustuseaasta 15. juuniks. Kohustuse asendamine on võimalik ka maaga, mida ei ole hoitud rohukamara all esimese kohustuseaasta 15. juunil, vaid viiakse rohukamara alla kohustuse asendamise aasta 15. juuniks. Kohustuse asendamise aasta on aasta, mil kohustuse asendamisest määruses sätestatud ajavahemikul teatati ja sellest teavitamiseks asjakohased dokumendid esitati.

Eelnõu §-ga 8 muudetakse maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrust nr 38 „Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus“ (edaspidi *määrus nr 38*).

Eelnõu § 8 punktidega 1 ja 2 täpsustatakse alasid ja objekte, mida arvestatakse määruse nr 38 raames toetusõigusliku maa hulka.

Punktiga 1 arvatakse toetusõiguslikust maast välja põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määruse nr 4 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded“ § 3 lõikes 6 nimetatud maastikuelemendid – alla 10 ruutkilomeetrise valgalaga eesvoolud ja maaparandussüsteemi maa-alal paiknevad kuivenduskraavid.

Poolloodusliku koosluse hooldamise toetuse taotlejatel on jätkuvalt kohustus nimetatud maastikuelemente säilitada, kuid poolloodusliku koosluse toetusõigusliku pinna hulka neid ei arvata, välja arvatud juhul, kui kraav on kuni 2 meetrit lai tulenevalt määruse nr 38 § 5 lõike 6 punktist 3.

Keskkonnaameti analüüsi tulemusena selgus, et kraavidele, mis on laiemad kui 2 meetrit, 2015. aastal toetust ei taotletud ning seega ei tohiks muudatus toetuse taotlejatele kaasa tuua toetusega hõlmatud pindade ja ühtlasi kohustuse vähenemist.

Punktiga 2 täpsustatakse, milline roostik on toetusõigusliku maa osaks. Poolloodusliku koosluse hooldamise toetuse puhul on toetusõiguslik selline roostik, mida on viimase aasta jooksul niidetud või karjatatud, sealjuures täpsustatakse, et karjatatuks loetakse vaid sellist roostikku, mida on § 10 lõikes 3 sätestatu kohaselt karjatatud.

Muudatus on vajalik selgitamaks, et antud toetuse raames ei loeta karjatatuks sellist roostikku, kus loomad on vaid viibinud ja toitunud väga vähesel määral. Selliselt hooldatud ala ei ole kooskõlas toetuse saamise eesmärgiga ja seda ei saa pidada hooldatud poollooduslikuks koosluseks, seepärast ei saa lugeda sellist roostikku toetusõiguslikuks. Poolloodusliku koosluse hooldamise toetuse raames loetakse karjatatuks vaid sellist roostikku, kus karjatamise tulemusena on 1. oktoobriks kogu taotletaval alal visuaalselt tuvastatav, et loomad on alal toitunud selliselt, et rohustu on vähemalt 50 protsendi ulatuses madalaks söödud ning ülejäänud alal on rohustu valdavalt söödud.

Eelnõu § 8 punktiga 3 täpsustatakse määruse nr 38 § 10 lõike 3 sõnastust, mille kohaselt peab karjatamise tulemusena olema 1. oktoobriks kogu taotletaval alal visuaalselt tuvastatav, et loomad on alal toitunud selliselt, et rohustu on vähemalt 50 protsendi ulatuses madalaks söödud ning ülejäänud alal on rohustu valdavalt söödud.

Muudatuse eesmärk on selgemalt öelda, et kogu alal peab olema tuvastatav loomade toitumine (söödud rohustu), sealjuures poolel alal peab olema rohustu söödud madalaks.

Eelnõu § 8 punktiga 4 sõnastatakse uuesti määruse nr 38 § 12 lõike 2 teine lause. Muudatuse eesmärgiks on ühtlustada sarnaste määruste keelekasutust. Täpsustatud sõnastus ei muuda sätte sisu.

Eelnõu § 8 punktiga 5 asendatakse paragrahvi 14 lõike 1 kolmandas lauses sõna „aastat“ sõnadega „järjestikust kalendriaastat“. Selle muudatusega ühtlustatakse sarnase sätte sõnastust teiste toetuste määruste sõnastusega. Tegemist on vaid täpsustava muudatusega, sest kohustuseperioodi kestust arvutataksegi kalendriaastates ja kohustus koosneb järjestikustest kalendriaastatest.

Eelnõu § 8 punktiga 6 täiendatakse määruse nr 38 § 14 lõikega 3, mille kohaselt ülevõetud kohustust suurendada ei saa. Põhjalikum selgitus antud sätte kohta on eelnõu § 1 punktis 3.

Eelnõu § 8 punktiga 7 sõnastatakse uuesti määruse nr 38 § 16 tekst, kuna kaks selle paragrahvi punkti sätestatakse edaspidi rakendussätete all ning tulenevalt sellest muutuvad allesjäänud sätete asukohad ja sõnastused.

Lõikega 1 täpsustatakse, et kui taotleja asendab arengukava alusel antava piirkondliku mullakaitse toetuse kohase kohustuse või mahepõllumajandusele ülemineku või mahepõllumajandusega jätkamise toetuse kohase kohustuse selle määruse kohase poolloodusliku koosluse hooldamise kohustusega, algab uus kohustus, mille kestus on viis järjestikust kalendriaastat. Täpsemalt on siinkohal välja toodud asendamise tulemus kohustuseperioodi osas.

Kui aga kohustuse asendamise korral on taotlejal juba kehtiv poolloodusliku koosluse hooldamise toetuse kohustus, liidetakse lõike 2 kohaselt asendatud pind taotleja olemasoleva määruse nr 38 kohase kohustuse aluse maa pindalaga, ning algab uus kohustus, mille kestus on viis järjestikust kalendriaastat. Oluline on, et taotlejale ei jää kahte eraldi sama toetust, vaid need liidetakse kokku.

Eelnõu § 8 punktiga 8 täiendatakse määruse nr 38 § 22 lõigetega 8 ja 9. Tegemist ei ole uute sätetega. Need sisaldasid kehtiva määruse nr 38 § 16 lõike 1 punktides 1 ja 4. Täpsustatakse üksnes kohustuseperioodi kestust, kui kohustus selle määruse kohase kohustusega asendatakse. Kuid ka see osa oli varasemalt reguleeritud, seda siis eelmise perioodi arengukava (2007–2013) alusel antavate toetuse määrustes. Kuna tegemist on eelmise perioodi toetuste kohustuste asendamisega selle määruse kohase poolloodusliku koosluse hooldamise kohustusega, siis reguleeritakse sellega seonduv rakendussätetes.

Eelnõu §-ga 9 sätestatakse, et paragrahvi 2 punktid 1 ja 2 ning § 4 punktid 5 ja 6 jõustuvad 2017. aasta 1. jaanuaril. Muudatuse hilisem jõustumine on vajalik, kuna samad viljapuude ja marjapõõsaste miinimumtihedused kehtivad ka maaeluministri 20. aprilli 2015. a määruse nr 33 „Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus“ alusel makstava toetuse taotlejatele. Oluline on, et kõigi toetuste puhul kehtiks viljapuudele ja marjapõõsastele samad miinimumtihedused, aga puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetuse nõudeid selleks aastaks ei muudeta, kuna Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 kohaselt ei ole tootmiskohustusega seotud toetuste nõudeid võimalik 2016. aastaks muuta. Esimene võimalus toetuse nõuete muutmiseks on teavitada Euroopa Komisjoni 2016. aasta 1. augustiks ning siis hakkaksid uued nõuded kehtima 2017. aastast.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 17.12.2013, lk 549–607), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68), ja komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega (ELT L 227, 31.07.2014, lk 69–124).

4. Määruse mõjud

Tehtavad muudatused tagavad määruste ühtse keelekasutuse ja õigusselguse. Mitmete muudatustega täpsustatakse ka toetuse saamise nõudeid, kuid need ei mõjuta taotlejaid oluliselt.

Toetuste ühikumäärade suurendamine motiveerib põllumajandustootjaid keskkonnasõbraliku majandamise toetuse puhul toetusskeemiga liituma ning loomade heaolu toetuse puhul jätkama toetuse saamise nõuete täitmist. Muudatuste tulemusel suureneb eeldatavasti talvise taimkatte alla viidav põllumajandusmaa pind ning säilib veiste ja emiste arv, keda peetakse loomadele suuremat heaolu pakkuvates tingimustes. Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse ja loomade heaolu toetuse puhul viiakse määrused muuhulgas kooskõlla muutunud riigisiseste õigusaktidega.

Keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetuse ning mahepõllumajandusele ülemineku toetuse ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse määrustes tehtav pirnipuude miinimumtihedust vähendav muudatus viib pirnipuude miinimumtiheduse kooskõlla reaalse olukorraga ja parandab seega pirkasvatavate võimalusi nimetatud toetusi taotleda.

Piirkondliku mullakaitse toetuse määruuses tehtavatel muudatustel on positiivne mõju looduskeskkonnale, kuna need suunavad enam potentsiaalseid taotlejaid, kelle kasutuses on erodeeritud ja turvasmuldadega maid, antud toetust taotlema. Seeläbi aidatakse kaasa meetme peamise eesmärgi ja sihttaseme täitmisele, milleks on tagada erodeeritud ja turvasmuldade jätkusuutlik kasutamine. Nimetatud eesmärki aitab täita ka keskkonnasõbraliku majandamise toetuse määruuses tehtav muudatus, millega võimaldatakse asendada keskkonnasõbraliku majandamise toetuslune maa piirkondliku mullakaitse toetusega.

Mahepõllumajandusele ülemineku toetuse ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse määruse mitmed muudatused aitavad kaasa mahepõllumajanduse arengule, võimaldavad tootjatel ettevõtjatel oma tootmist laiendada ning toodangut optimaalsel ajal turustada.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid. Ühikumäära suurendamine keskkonnasõbraliku majandamise toetuses ja loomade heaolu toetuses kaetakse nimetatud toetuste eelarvest. Tõenäoliselt taotletakse kõiki toetuseid rohkem kui eelmisel aastal, kuid kuna meetmete sihttasemed ei ole veel saavutatud, siis muudatused ei mõjuta meetmete eelarvet.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, välja arvatud § 2 punktid 1 ja 2 ning § 4 punktid 5 ja 6, mis jõustuvad 2017. aasta 1. jaanuaril.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati õigusaktide eelnõude elektroonilises kooskõlastamise süsteemis EIS kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning teadmiseks Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ametile, Põllumajandusametile, Veterinaar- ja Toiduametile ning Keskkonnainspeksioonile. Eelnõu saadeti informatsiooniks ka arengukava seirekomisjonile.

Rahandusministeerium teavitas, et kooskõlastab eelnõu vaikimisi, st märkusteta. Keskkonnaministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõude infosüsteemi EIS kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendamatult nõustumata jätmise kohta ning seetõttu loetakse eelnõu heakskiidetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)
Illar Lemetti
Kantsler